

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

2024 YILI
DEPOLAMA VE DESTEKLEYİCİ FAALİYETLER GRUBUNDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ PROGRAMLI TEFTİŞİ

(Ekim, 2025)

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ÖNSÖZ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 49'uncu maddesi ve çalışma hayatıyla ilgili diğer maddelerinde Devlet; çalışanların hayat seviyelerini yükseltmek ve çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam oluşturmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri almakla yükümlü tutulmuştur. Bu yükümlülük Devlet'in çalışma hayatını kontrol etmesini gerekli kılmaktadır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak sosyal hukuk devleti temelinde emeğin ve hakkın esas alındığı, diyalog mekanizmalarının etkin bir biçimde işletilerek çalışma ahenginin hâkim kılındığı, uluslararası norm ve standartlara uyumlu, yenilikçi bir çalışma hayatı oluşturmak vizyonu çerçevesinde temel misyonumuz; çalışma hayatını düzenlemek ve denetlemek, işgücü piyasasının yapısal sorunlarını çözmek suretiyle büyümenin istihdama katkısını, istihdam ve işgücüne katılım oranını artırmak, nitelikli insan kaynağı oluşturmak, sosyal güvenliği yaygınlaştıracak tedbirler almak, iş sağlığı ve güvenliği kültürünü geliştirerek tüm çalışanlara sağlıklı ve güvenli çalışma ortamı oluşturmaktır.

Anayasa kapsamında, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile verilen görevlerin denetimle ilgili kısımları; 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi Hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi gereği Bakanlık Rehberlik ve Teftiş Başkanlığına verilmiştir. Bu kapsamda, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının çalışma hayatını denetlemeye yetkili birimi olan ve çalışma barışının tesisinin sağlanması amacıyla görev yapan Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının, çalışma hayatı ile ilgili mevzuatın uygulanmasını izlemek, çalışma şartları, çalışma ortamı, çalışma ilişkileri, iş kazaları ve meslek hastalıkları, kayıt dışılık, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik ihlaller ve benzeri risk kriterlerine dayanarak işyerleri ve sektörler düzeyinde analizler yapmak, çalışma hayatının denetimi ve raporlanmasına ilişkin ilke, yöntem, standart ve teknikleri geliştirmek, denetim rehberleri hazırlamak, denetimlerin etkinliğini ve verimliliğini artırıcı tedbirleri almak, bu konuda görüş ve önerilerde bulunmakla ilgili görevleri vardır.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı olarak programlı teftişler kapsamında amacımız, ülkemizde yürürlükte bulunan iş mevzuatı çerçevesinde çalışma hayatı bakımından öncelikli riskleri belirleyerek ilgili taraflara rehberlik etmek ve taraflar arasında çalışma barışının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda yürütülen teftişlere ilişkin hazırlanan Genel Değerlendirme Raporları ilgili tarafların bilgilerine sunulmaktadır.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

BAŞKAN SUNUŞU

2024 yılına ait Programlı Teftişlerin hazırlanmasında, yürütülmesinde ve bu raporun yazımında görev alan İş Müfettişlerine, teftiş aşamasında gerekli kolaylığı sağlayan işveren ve çalışanlara, kamu kurum ve kuruluşlarına, katkısı ve katılımı olan tüm paydaşlara teşekkür eder, ülkemiz ve çalışma hayatı için faydalı olmasını temenni ederim.

Bekir AKTÜRK
Rehberlik ve Teftiş Başkanı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
BAŞKAN SUNUŞU	ii
İÇİNDEKİLER	iv
KISALTMALAR LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	vii
I. BÖLÜM GENEL BİLGİLER.....	1
1. TEFTİŞİN ADI.....	1
2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ.....	1
3. TEFTİŞİN AMACI.....	2
4. TEFTİŞTE GÖREVLENDİRİLEN MÜFETTİŞLER.....	2
5. ÇALIŞMA TAKVİMİ.....	2
6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER	3
7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	3
8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ	4
9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER	4
II. BÖLÜM TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	5
1. HAZIRLIK AŞAMASI	5
2. TEFTİŞ AŞAMASI	5
3. İSTATİSTİKLER.....	6
3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	7
3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler.....	10
3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler.....	12
3.3.1. Genel İstatistikler.....	12
3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler.....	12
3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar.....	15
III. BÖLÜM MEVZUATA AYKIRILIKLAR.....	16
IV. BÖLÜM SONUÇ	17
1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME.....	17
2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ.....	17
3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ.....	17
3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler.....	19
3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler.....	20
KAYNAKÇA	21

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KISALTMALAR LİSTESİ

İSG-KÂTİP	İş Sağlığı ve Güvenliği Kayıt, Takip ve İzleme Programı
NACE	Nomenclature des Activités Économiques dans la Communauté Européenne (Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflandırılması)
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 - Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı	8
Şekil 2- Teftiş Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfına Göre Oransal Dağılımı	9
Şekil 3 - İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Veriler	10
Şekil 4 - Çalışan Sayılarının Cinsiyete Göre Oransal Dağılımı	11
Şekil 5 - Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler.....	12
Şekil 6 - Tespit Edilen Toplam Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı.....	16

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 - Çalışma Takvimi.....	3
Tablo 2 - Teftiş Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı	7
Tablo 3 - Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı	8
Tablo 4 - Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının İllere ve Cinsiyete Göre Dağılımı	10
Tablo 5 - Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler	13
Tablo 6 - Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezaları.....	14

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

I. BÖLÜM: GENEL BİLGİLER

1. TEFTİŞİN ADI

“2024 Yılında Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”

2. TEFTİŞİN GEREKÇESİ

İş teftişinin ifası aşamasında verimliliği ve etkinliği arttırmaya yönelik geliştirilen politikalar ve stratejiler kapsamında, çalışma hayatına ilişkin sorunların değerlendirilmesi ve önceliklendirilmesi amacıyla iş kazası ve meslek hastalığı verileri analiz edilmekte, geçmiş yıllarda gerçekleştirilen teftişler sonucu elde edilen geri bildirimler değerlendirilmekte ve gerektiğinde akademik çalışmalardan faydalanılmaktadır.

2024 yılı içerisinde yürütülecek programlı teftişlere ilişkin iş sağlığı ve güvenliği açısından öncelikli sektörlerin/faaliyet gruplarının belirlenebilmesi amacıyla 2021, 2022 yılları ve 2023 yılı Ekim ayı sonuna kadar ülkemizde gerçekleşen iş kazası verileri ile kayıtlarına ulaşılabilen tüm meslek hastalığı verileri değerlendirilmiştir.

Söz konusu verilerin analizi ile gerçekleştirilen karar alma sürecinde, öncelikli sektörler/faaliyet grupları belirlenmiş, belirlenen faaliyet gruplarında iş sağlığı ve güvenliği teftişlerinin uygulama alanının netleştirilmesi amacıyla 6’lı NACE Rev.2 kodlarına ilişkin analizler yapılmıştır. Hedef grup olarak belirlenen ilgili 6’lı NACE Rev.2 faaliyet gruplarında gerçekleştirilecek teftişlerin uygulama konularının kararlaştırılmasında çalışmaya dâhil edilen iş kazası ve meslek hastalığı verilerinin nedensel dağılımları göz önünde bulundurulmuştur. Ayrıca önceliklendirilen ilgili hedef gruplarda daha önceki yıllarda yürütülen iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin verileri ve sektörel bazda Başkanlığa ulaşan ihbar, şikâyet vb. başvuruların konu bazında dağılımları dikkate alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda çalışma hayatında iş sağlığı ve güvenliğine dair uygulama sorunlarının ve mevzuat ihlallerin yoğun olabileceği sektörel alanların daha net bir şekilde ortaya koyulması sağlanmıştır. 2024 yılında yürütülecek iş sağlığı ve güvenliği programlı teftişlerinin planlanması sürecinde, belirlenen sektörlerde faaliyet gösteren işyeri sayısı ile müfettiş kaynağı başta olmak üzere teftiş faaliyetlerini etkileyen Başkanlık faktörleri dikkate alınmıştır. Bu kapsamda verimliliği esas alan bir yönetim anlayışı doğrultusunda, teftişlerin etkin ve değer odaklı bir şekilde gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Sınıflandırılan her bir faaliyet grubunda, iş kazası sıklık hızı, ciddi iş kazası oranı, ölümlü iş kazası oranı bakımından ortalamanın üzerinde bulunan 6’lı NACE Rev.2 kodları

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

ayrı ayrı değerlendirmeye alınmıştır. Sınıflandırılan faaliyet gruplarının her biri için özel olarak belirlenen değerlendirme kriterleri ve birikimli frekans değerleri dikkate alınarak 6'lı NACE Rev.2 kodlarından oluşan hedef gruplar belirlenmiş ve “52-Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler” grubu altında yer alan 6'lı NACE Rev.2 kodlarında “Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”nin Gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.

3. TEFTİŞİN AMACI

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”nin amacı, işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması adına işverenlerin, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde yasal yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini ve gerekli önlemleri alıp almadıklarını teftiş etmektir.

Ayrıca;

- Teftişlerde bilgilendirici ve rehberlik edici bir yaklaşım ile işyerlerinde çalışanların ve işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konularındaki bilgi ve farkındalıklarının artırılmasına katkı sağlamak,
- Sektördeki işverenlerin ve çalışanların oluşabilecek tehlikelere karşı duyarlılıklarını arttırmak,
- Çalışma şartlarının iyileştirilmesine ve güvenlik kültürünün sağlanmasına katkıda bulunmak,

amaçlarıyla programlı teftişlerin yapılması planlanmıştır.

4. TEFTİŞTE GÖREVLENDİRİLEN MÜFETTİŞLER

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”; Adana Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 1 heyet 2 İş Müfettişi, Ankara Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 3 heyet 6 İş Müfettişi, Bursa Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 1 heyet 2 İş Müfettişi, İstanbul Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 2 heyet 4 İş Müfettişi, İzmir Rehberlik ve Teftiş Grup Başkanlığında görevli 3 heyet 6 İş Müfettişi olmak üzere toplam 10 heyet ve 20 İş Müfettişi tarafından uygulanmıştır.

5. ÇALIŞMA TAKVİMİ

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” 3 ana aşamada gerçekleştirilmiştir. Ocak - Mart aylarından oluşan Hazırlık Döneminde, detaylı yıllık planlamaların oluşturulması, bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve mesleki kapasitenin güçlendirilmesine yönelik eğitimler düzenlenmiştir. Nisan - Mayıs, Haziran - Temmuz - Ağustos, Eylül -

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Ekim ve Kasım - Aralık aylarından oluşan toplam 4 dönemde teftişler yürütülmüştür. Ayrıca 2025 yılı Ocak - Şubat aylarında, programlı teftişe ilişkin yıllık değerlendirme faaliyetleri yerine getirilmiş ve genel değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Teftiş sürecine dair çalışma takvimi Tablo 1’de gösterilmiştir:

Tablo 1. Çalışma Takvimi

Faaliyet	Dönem
Hazırlık Aşaması - Araştırma faaliyetleri - Toplantılar - Bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetleri	Ocak 2024 Şubat 2024 Mart 2024
Teftiş Aşaması - Teftişlerin yürütülmesi - Raporların yazımı	Nisan-Aralık 2024 Nisan-Aralık 2024
Analiz ve Değerlendirme Değerlendirme toplantıları ve istatistiklerin analizi	Ocak 2025
Genel Değerlendirme Raporu Yazımı	Şubat 2025

6. TEFTİŞ YÜRÜTÜLEN İLLER

Ankara, Antalya, Balıkesir, Bursa, Denizli, Eskişehir, Giresun, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya, Samsun, Tekirdağ ve Trabzon olmak üzere toplam 20 ilde teftiş faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

7. TEFTİŞE ALINAN İŞYERLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında, 2’li NACE Rev.2 kodları arasında yer alan “52-Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler” ana faaliyet grubu altında yer alan 4’lü NACE Rev.2 kodlarına sahip “52.10-Depolama ve ambarlama”, “52.22-Su yolu taşımacılığını destekleyici hizmet faaliyetleri” ve “52.24-Kargo yükleme boşaltma hizmetleri” hedef gruplarında yer alan işyerlerinde teftiş faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

8. İŞYERLERİNİN BELİRLENME KRİTERLERİ

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi”nin yürütüleceği işyerlerinin belirlenmesinde, hedef gruplara ilişkin il bazında basit iş kazası sıklık oranı hesapları yapılmıştır. Hedef grupta yer alan işyerleri ile bu işyerlerinin faaliyet gösterdiği ilgili altılı kodun dahil olduğu dört haneli NACE faaliyet grubundaki işyeri listeleri temin edilmiştir. Bu işyerlerinin illere göre dağılımı, çalışan sayısı, iş sağlığı ve güvenliği açısından en son gerçekleştirilen programlı teftiş, iş kazaları ve meslek hastalıklarının illere göre dağılımı gibi parametreler dikkate alınarak teftiş yapılacak iller ve işyerleri belirlenmiştir.

9. İŞYERLERİNDE YÜRÜTÜLEN GENEL FAALİYETLER

Teftiş faaliyetlerinin yürütüldüğü işyerlerine ait 6’lı NACE Rev.2 kodları ve iş tanımları aşağıda belirtilmiştir:

- 52.10.02-Frigorifik depolama ve antrepoculuk faaliyetleri (bozulabilir gıda ürünleri dahil dondurulmuş veya soğutulmuş mallar için depolama)
- 52.10.03-Hububat depolama ve antrepoculuk faaliyetleri (hububat silolarının işletilmesi vb.)
- 52.10.04-Petrol, petrol ürünleri, kimyasallar, gaz, vb. depolama ve antrepoculuk faaliyetleri
- 52.10.05-Dökme sıvı depolama ve antrepoculuk faaliyetleri (yağ, şarap vb. dahil; petrol, petrol ürünleri, kimyasallar, gaz vb. hariç)
- 52.10.90-Diğer depolama ve antrepoculuk faaliyetleri (frigorifik depolar ile hububat, kimyasallar, dökme sıvı ve gaz depolama faaliyetleri hariç)
- 52.22.06-Su yolu taşımacılığını destekleyici olarak liman ve su yollarının işletilmesi (limanların, iskelelerin, rıhtımların, su yolu havuzlarının, deniz terminallerinin vb. işletilmesi) (deniz feneri, fener dubası vb. işletilmesi hariç)
- 52.24.08-Su yolu taşımacılığıyla ilgili kargo ve bagaj yükleme boşaltma hizmetleri (konteyner yükleme boşaltma hizmetleri dâhil)
- 52.24.10-Kara yolu taşımacılığıyla ilgili kargo yükleme boşaltma hizmetleri

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

II. BÖLÜM: TEFTİŞ KAPSAMINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

1. HAZIRLIK AŞAMASI

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” Uygulama Esasları doğrultusunda teftişlere başlanmadan önce; programlı teftiş kapsamında görevlendirilecek müfettişler ve aralarından koordinasyonla görevli müfettişler belirlenmiş ayrıca, rehberlik kapsamında taraflara yönelik olarak toplantı, seminer, açılış toplantıları vb. bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, teftişlerde uygulama birliğinin sağlanması adına programlı teftişlerde görev alan müfettişler ile uygulama esasları, teftişlerin amacı, kapsamı, hedefi vb. konular hakkında toplantılar gerçekleştirilmiştir.

2. TEFTİŞ AŞAMASI

Teftiş sürecine dair çalışma takvimine göre teftişlere 2024 yılı Nisan ayında başlanılmış olup Nisan-Mayıs, Haziran-Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık olmak üzere toplam 4 dönem halinde 9 ay boyunca teftiş faaliyetleri sürdürülmüştür.

Teftiş faaliyetleri, işveren ve/veya vekilleri ile görüşülerek geliş amacı ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilgilendirme yapılması ile başlamış olup ardından işyeri ortamı ve ilgili belgeler incelenerek sürdürülmüştür. Bu süreçte rehberlik edici bir yaklaşım sergilenmiştir. İncelemenin tamamlanması sonucu tespit edilen mevzuata aykırılıkların giderilmesine yönelik işverenler tarafından talep edilmesi ve teftişi gerçekleştiren müfettişlerce uygun görülmesi durumunda teftişe ara verme uygulamasına gidilmiştir. Ara verme uygulamasına gidilen işyerlerinde verilen süre sonunda teftişe devam edildiğinde; giderilen mevzuata aykırılıklar için herhangi bir idari yaptırım uygulanmamış olup, giderilmeyen mevzuata aykırılıklar için ise idari para cezası önerilmiştir. Teftişe ara vermeye ilişkin durumların oluşmadığı hallerde ise teftiş tek aşamada tamamlanmış ve tespit edilen mevzuata aykırılıklarla ilgili olarak idari para cezası uygulanılması önerilmiştir.

Yürütülen teftişlerde rehberlik faaliyetlerine de yer verilmiş olup hem işveren hem de çalışanlar nezdinde iş sağlığı ve güvenliği açısından farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır. Teftişler esnasında çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde ise bu tehlike giderilinceye kadar riskli alan ve risk altındaki çalışanlar dikkate alınarak, işyerinin bir bölümünde veya tamamında yapılan işin durdurulması kararı verilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Yapılan programlı teftişler;

- İş ekipmanlarında sağlık ve güvenlik tedbirleri (malzeme taşınması, bakım vb. işler esnasında alınması gerekli teknik ve organizasyonel tedbirler dâhil)
 - Kimyasal maddelerle çalışmalarda sağlık ve güvenlik tedbirleri,
 - Yangın, parlama ve patlama risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,
 - Acil durumlara ve etkilerine karşı teknik ve organizasyonel tedbirler,
 - Elektrikle temas risklerine karşı alınması gerekli tedbirler,
 - Ulaşım yolları ve tehlikeli alanlar ile yükleme yerleri ve rampalarda alınması gerekli tedbirler
 - Soyunma yerleri, yemek yeme yerleri, barınma yerleri ile duşlar, tuvalet ve lavabolarda sağlık ve güvenlik şartları,
 - 2015/4 Sayılı Genelge ekinde yer alan Teftiş Rehberi'nin Birinci Kitap Birinci Kısım Dördüncü Bölüm Madde 3.6'da belirtilen;
 - a) İşyerinde görevli iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin ad ve soyadları, mesleki formasyon ve belge numaraları,
 - b) İşyerinin risk değerlendirmesi ile ilgili olarak belge düzenlenme tarihi, belge sayfa sayısı ve imza sahiplerinin ad ve soyadları,
 - c) Çalışan temsilcisi/temsilcilerinin adı soyadı, işyerindeki görevi,
 - d) İş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerinin ad ve soyadları, görevleri, son toplantı tarihi,
 - e) İşyerinin özelliğine göre müfettişçe tutanakta değinilmesi gerekli görülen diğer hususlar,
 - Kayıt dışı istihdam, yabancı çalışanlar, çocuk işçiler, eşitlik ilkesi, korumalı işyerleri,
- konularını kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

3. İSTATİSTİKLER

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında 2024 yılı Nisan-Aralık ayları arasında gerçekleştirilen teftişlerle ilgili istatistikler,

- İşyeri bilgilerine ilişkin istatistikler,
- Çalışan bilgilerine ilişkin istatistikler,
- Teftiş sonucuna ilişkin istatistikler, ana başlıkları altında incelenmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.1. İşyeri Bilgilerine İlişkin İstatistikler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamına toplamda 308 işyeri alınmıştır. Bu işyerlerinin 295’inde teftiş gerçekleştirilmiştir. İşyeri adresinin bulunamaması, işyerinin gayri faal olması, işyerinin kapalı olması vb. nedenlerle 13 işyerinde teftiş gerçekleştirilememiştir.

Programlı teftiş kapsamında toplam 20 ilde teftiş gerçekleştirilmiştir. Teftiş yapılan işyerlerinin illere göre dağılımına ilişkin bilgiler Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Teftiş Yapılan İşyerlerinin İllere Göre Dağılımı

TEFTİŞ YAPILAN İL	İŞYERİ SAYISI
Ankara	15
Antalya	13
Balıkesir	7
Bursa	16
Denizli	5
Eskişehir	4
Giresun	3
Mersin	35
İstanbul	53
İzmir	40
Kırklareli	4
Kocaeli	32
Konya	5
Kütahya	6
Manisa	8
Muğla	16
Sakarya	7
Samsun	9
Tekirdağ	12
Trabzon	5
TOPLAM	295

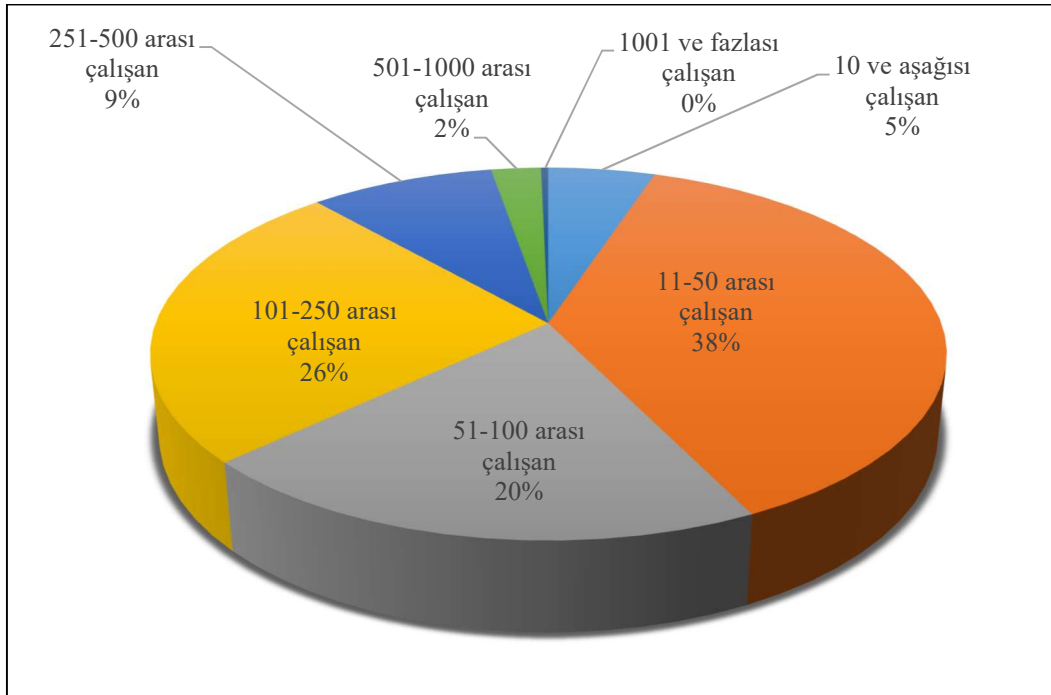

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan 295 işyerinin çalışan sayısına göre dağılımına bakıldığında; işyerlerinin %38'inin 11-50 arası, %20'sinin 51-100 arası ve %26'sının 101 – 250 arası çalışan istihdam ettiği görülmektedir. Programlı teftiş kapsamında teftiş yapılan işyerlerinin çalışan sayısına göre dağılımı Tablo 3'te, oransal dağılımı ise Şekil 1'de verilmiştir.

Tablo 3. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Dağılımı

ÇALIŞAN SAYISI	İŞYERİ SAYISI
10 ve aşağısı çalışan	15
11-50 arası çalışan	111
51-100 arası çalışan	60
101-250 arası çalışan	75
251-500 arası çalışan	26
501-1000 arası çalışan	7
1001 ve fazlası çalışan	1
TOPLAM	295

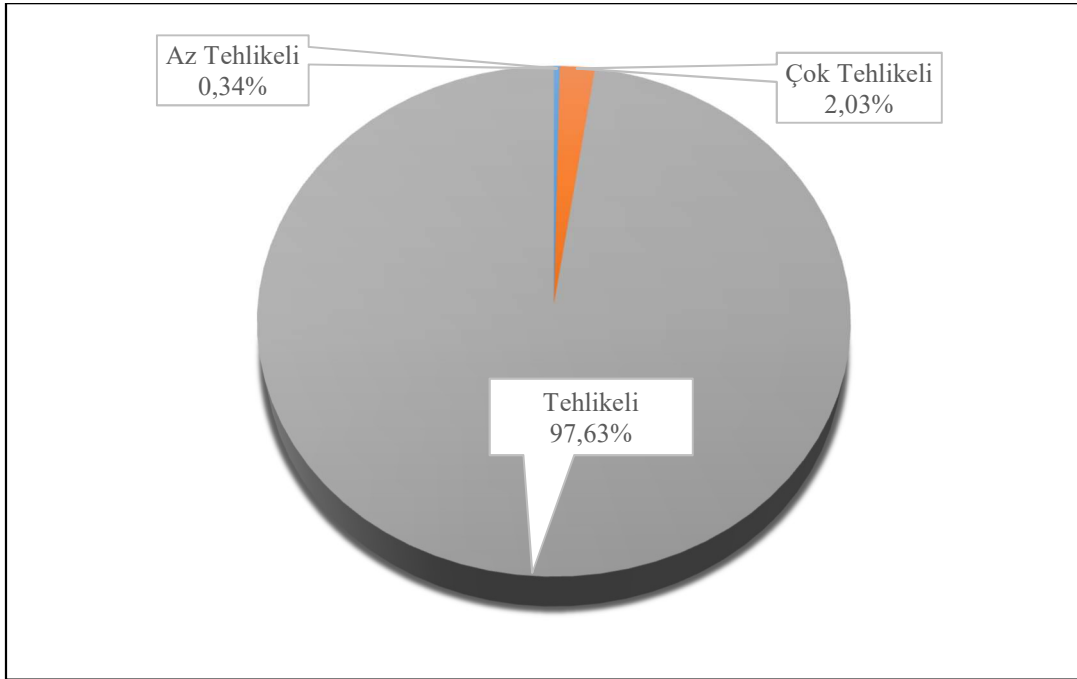

Şekil 1. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Çalışan Sayısına Göre Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Programlı teftiş kapsamında iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan 295 işyerinin; 1 tanesi az tehlikeli sınıfta, 288 tanesi tehlikeli sınıfta, 6 tanesi ise çok tehlikeli sınıfta yer almaktadır. İşyerlerinin tehlike sınıfına göre dağılımına ilişkin bilgiler Şekil 4'te gösterilmiştir. Teftişi yapılan 295 işyerinin %97,63'ünün tehlikeli, %2,03'ünün çok tehlikeli, %0,34'ünün ise az tehlikeli sınıfta yer aldığı görülmektedir.

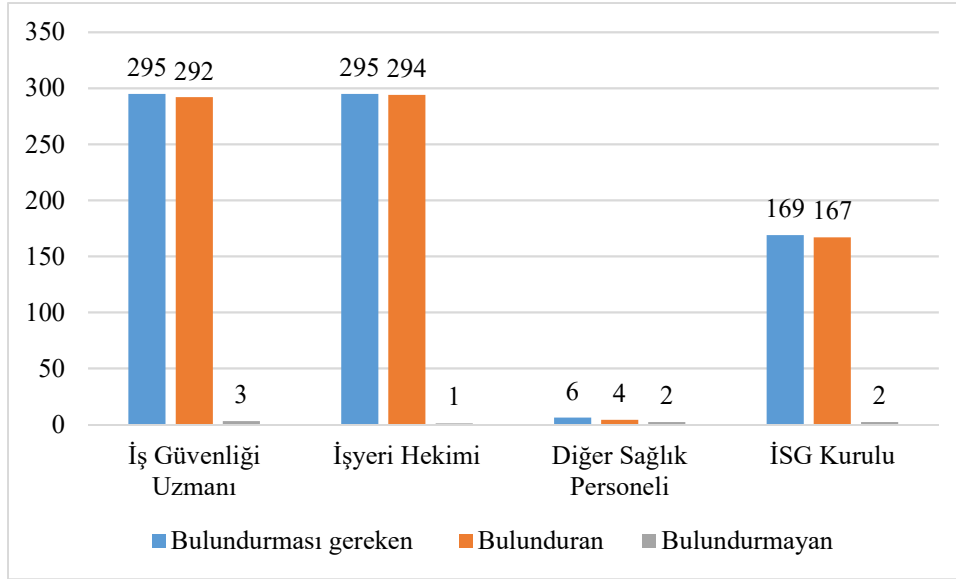

Şekil 2. Teftiş Yapılan İşyerlerinin Tehlike Sınıfına Göre Oransal Dağılımı

Programlı teftiş kapsamında teftişi yapılan işyerlerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin olarak iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme hususları ile iş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülükleri de incelenmiştir. Ara verilen süre sonunda iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişi yapılan işyerlerinin; iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerine ve iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ilişkin bilgiler Şekil 3'te gösterilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Şekil 3. İşyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerine ilişkin veriler

3.2. Çalışan Bilgilerine İlişkin İstatistikler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında teftişi gerçekleştirilen 295 işyerinde; toplamda 34.652 çalışan, 28 genç çalışan olmak üzere 34.680 kişiye ulaşılmıştır. Teftiş yapılan işyerlerindeki çalışan sayılarının illere ve cinsiyete göre dağılımlarına ilişkin bilgiler Tablo 4’te gösterilmiştir.

Tablo 4. Teftiş Yapılan İşyerlerindeki Çalışan Sayılarının İllere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

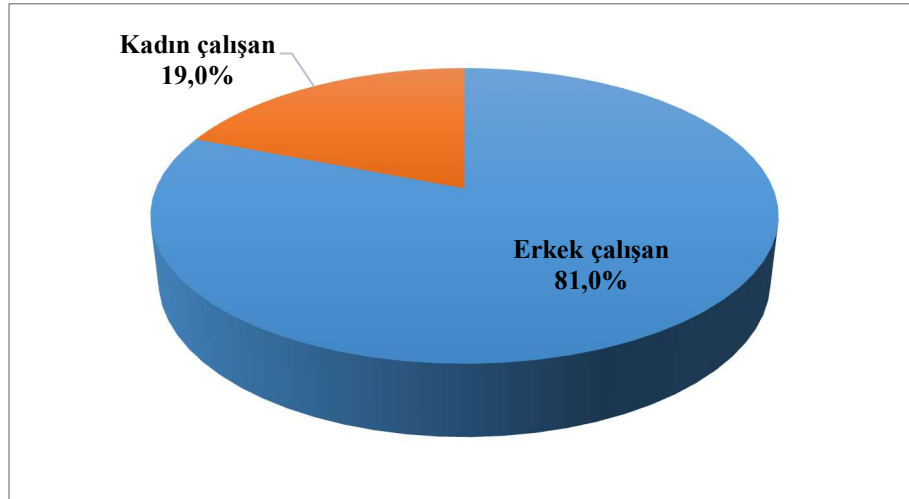
Teftiş Yapılan İl	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Genç Çalışan Sayısı	TOPLAM
Ankara	570	57	2	629
Antalya	943	268	26	1237
Balıkesir	398	30	0	428
Bursa	1829	149	0	1978
Denizli	444	50	0	494
Eskişehir	298	14	0	312
Giresun	332	35	0	367
Mersin	2458	312	0	2770
İstanbul	7578	2640	0	10218

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Teftiş Yapılan İl	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Genç Çalışan Sayısı	TOPLAM
İzmir	2457	300	0	2757
Kırklareli	263	23	0	286
Kocaeli	4854	1308	0	6162
Konya	560	109	0	669
Kütahya	416	148	0	564
Manisa	542	74	0	616
Muğla	866	252	0	1118
Sakarya	689	117	0	806
Samsun	1217	251	0	1468
Tekirdağ	876	336	0	1212
Trabzon	537	52	0	589
TOPLAM	28127	6525	28	34680

Teftiş kapsamına alınan işyerlerindeki çalışanların %81'ini erkek, %19'unu kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Çalışan sayılarının cinsiyete göre oransal dağılımı Şekil 4'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Çalışan sayılarının cinsiyete göre oransal dağılımı

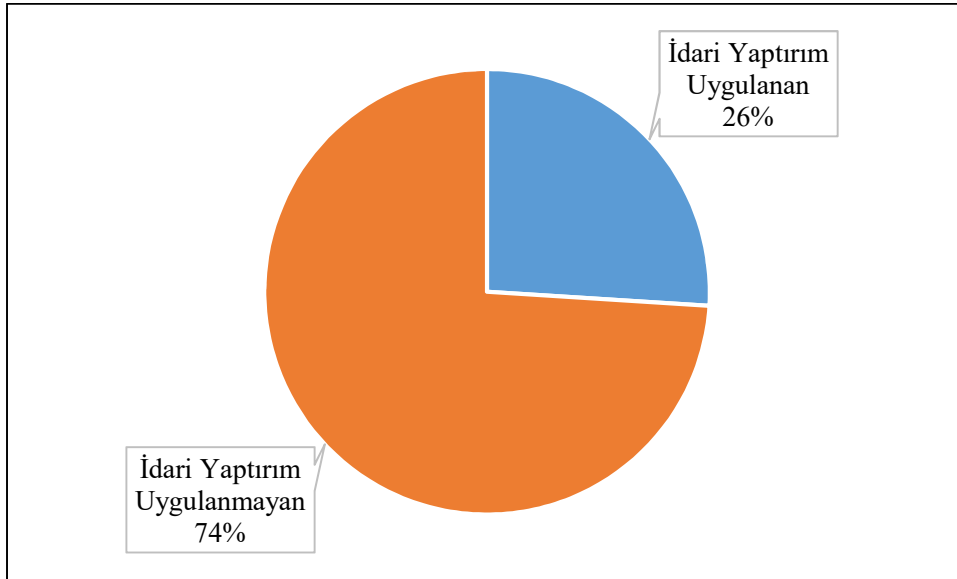

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3. Teftiş Sonucuna İlişkin İstatistikler

3.3.1. Genel İstatistikler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında toplam 295 işyerinde teftiş gerçekleştirilmiştir. Bu işyerlerinden 217’sinde idari yaptırım uygulanmamış, 78’inde idari yaptırım uygulanması yoluna gidilmiştir. Teftişler sonucunda mevzuata aykırı husus tespiti yapılan 78 işyerine toplamda 7.846.512,00 Türk Lirası idari para cezası uygulanması önerilmiştir. Teftiş sonuçlarına ilişkin sayısal veriler oransal olarak Şekil 5’te gösterilmiştir.

Şekil 5. Teftiş Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler

3.3.2. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin İstatistikler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında gerçekleştirilen teftişlerin ilk aşamasında toplam 4.906 madde mevzuata aykırı husus tespit edilmiştir. Mevzuata aykırı hususların giderilmesi için verilen sürenin sonunda devam edilen teftişlerin nihai aşamasında 4.654 madde hususun giderildiği, bu kapsamda iyileştirme oranının %95 olduğu görülmüştür. Ara verilen süre sonrasında gerçekleştirilen nihai teftişlerde devam eden 252 madde mevzuata aykırılığın yanı sıra yeni tespit edilen 89 madde mevzuata aykırılık olduğu anlaşılmış olup teftişler sonucunda toplamda giderilmeyen 341 madde mevzuata aykırılıklar için idari para cezası uygulanması

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

önerilmiştir. Yapılan programlı teftişlerde tespit edilen mevzuata aykırılıklara ilişkin kanun ve yönetmelikler ile giderilme oranları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Bilgiler

Kanun/Yönetmelik Adı	İlk Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Son Teftişte Kalan Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam Giderilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İyileşme Oranı (%)	Son Teftişte Tespit Edilen Mevzuata Aykırılık Sayısı	Toplam İdari Para Cezası Uygulanan Mevzuata Aykırılık Sayısı
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	93	3	90	96,8	21	24
4857 sayılı İş Kanunu	0	0	0	-	2	2
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	13	0	13	100,0	2	2
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	383	28	355	92,7	3	31
Çalışanların Titreşimle İlgili Risklerden Korunmalarına Dair Yönetmelik	3	0	3	100,0	0	0
Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik	2	0	2	100,0	0	0
Geçici veya Belirli Süreli İşlerde İş Sağlığı ve Güvenliği Hakkında Yönetmelik	13	0	13	100,0	0	0
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	2437	126	2311	94,8	34	160
İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	4	0	4	100,0	0	0
İş Hijyeni Ölçüm, Test ve Analizi Yapan Laboratuvarlar Hakkında Yönetmelik	1	0	1	100,0	0	0
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	16	0	16	100,0	1	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik	37	0	37	100,0	0	0
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	173	9	164	94,8	0	9
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	1120	71	1049	93,7	18	89
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	15	2	13	86,7	0	2
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	331	9	322	97,3	0	9
Kanserojen ve Mutajen Maddeler İle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	2	0	2	100,0	0	0
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	173	4	169	97,7	4	8
Kişisel Koruyucu Donanımın İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik	42	0	42	100,0	0	0

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Sağlık Kuralları Bakımından Günde Azami 7.5 Saat veya Daha Az Çalışması Gereken İşler Hakkında Yönetmelik	2	0	2	100,0	0	0
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	46	0	46	100,0	4	4
TOPLAM	4906	252	4654	94,9	89	341

Programlı teftiş kapsamında, çalışanlar için hayati tehlike içeren hususların tespit edildiği bir işyerinde işin durdurulması kararı alınmıştır. İdari para cezasına ilişkin bilgiler ise Tablo 6’da gösterildiği şekildedir.

Tablo 6. Tespit Edilen Mevzuata Aykırılıklara İlişkin Uygulanan İdari Para Cezaları

Kanun/Yönetmelik Adı	Giderilmeyen Mevzuata Aykırılık Sayısı	İdari Para Cezası (TL)
6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu	24	1.000.849
4857 sayılı İş Kanunu	2	267.962
Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	2	36.864
Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik	31	668.577
İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği	160	3.304.068
İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği	1	24.576
İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği	9	162.816
İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik	89	1.886.208
İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik	2	49.152
İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik	9	181.248
Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik	8	178.176
Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği	4	86.016
TOPLAM	341	7.846.512

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.3.3. Suç Duyurusu ve İhbarlar

Depolama ve destekleyici faaliyetler grubu işyerlerinde gerçekleştirilen programlı teftişler kapsamında, mevzuata aykırılık teşkil eden çeşitli durumlar tespit edilmiş ve bu tespitler doğrultusunda İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı vb. ilgili kurum ve kuruluşlara bildirimlerde bulunulmuştur.

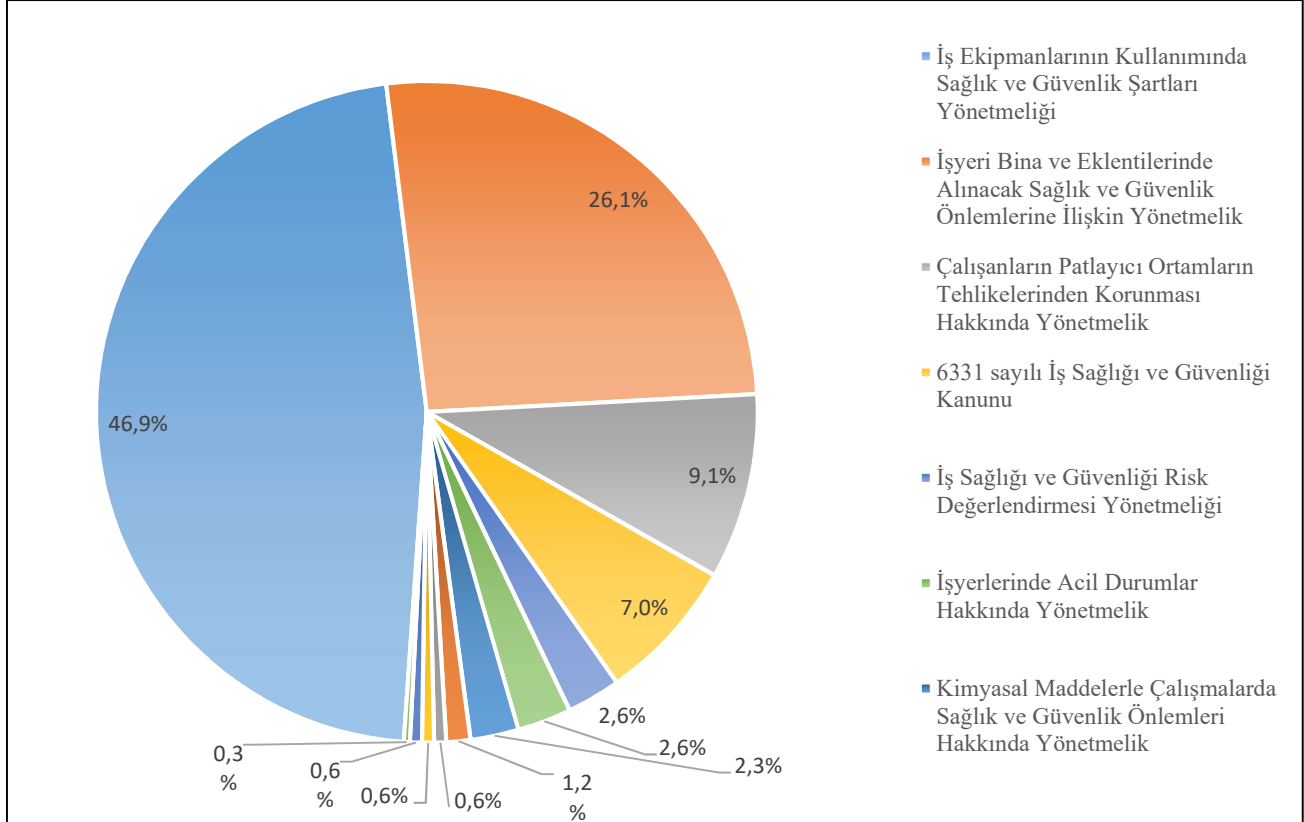
İşyeri açma ve çalışma ruhsatı bulunmayan ya da mevcut ruhsatlarında mevzuata aykırılıklar tespit edilen işyerleri, gerekli yasal işlemlerin başlatılması amacıyla ilgili Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüklerine ya da yetkili idarelere (belediye, il özel idaresi vb.) bildirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

III.BÖLÜM: MEVZUATA AYKIRILIKLAR

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında işyerlerinde tespit edilen ve idari para cezası uygulanması önerilen mevzuata aykırılıkların; %46,9’unu “İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği”, %26,1’ini “İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik”, %9,1’ini “Çalışanların Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Korunması Hakkında Yönetmelik”, %7’sini “6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu”, %2,6’sını “İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik”, %2,6’sını “İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği”, %2,3’ünü “Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik”, %1,2’sini “Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği”, %0,6’sını “4857 sayılı İş Kanunu”, %0,6’sını “Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”, %0,6’sını “İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik” ve %0,3’ünü “İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri Yönetmeliği” hükümleri oluşturmaktadır. Mevzuata aykırılıkların yönetmeliklere göre oransal dağılımı Şekil 6’da verilmiştir.

Şekil 6. Tespit Edilen Toplam Mevzuata Aykırılıkların Teftiş Konularına Göre Oransal Dağılımı

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

IV. BÖLÜM: SONUÇ

1. TEFTİŞ SONUÇLARI HAKKINDA GENEL DEĞERLENDİRME

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” Nisan-Mayıs, Haziran-Temmuz-Ağustos, Eylül-Ekim ve Kasım-Aralık aylarından oluşan toplam 4 dönemde yürütülmüştür. Programlı teftişler dâhilinde, 10 heyet ve 20 İş Müfettişinin katılımıyla 20 ilde toplam 295 işyerinde teftiş yapılmıştır. Yapılan teftişlerde toplam 34.680 çalışana ulaşılmıştır. Raporun II. Bölümü’nde detaylı olarak açıklandığı üzere teftişlerin tamamına yakını iki aşamalı olarak gerçekleştirilmiş olup ilk aşamada tespit edilmiş olan 4906 madde mevzuata aykırılığın ara verilen süre sonunda %95 oranında giderilmiş olduğu görülmektedir. Teftişler sonucunda devam eden ve yeni tespit edilen 341 madde mevzuata aykırılık için toplam 7.846.512 TL idari para cezası uygulanması önerilmiştir.

2. SEKTÖR/ALAN TEMSİLCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında işyeri yetkililerine Rehberlik ve Teftiş Başkanlığının yapısı ve teftiş metodolojisi hakkında bilgilendirmeler yapılmış olup sektör temsilcileri mevzuata aykırı hususları gidermek üzere süre verilmesi uygulamasının faydalı olduğu konusunda geri bildirimde bulunmuştur.

3. İŞ MÜFETTİŞLERİNİN DEĞERLENDİRME VE GÖRÜŞLERİ

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında; limanlar, soğuk hava depoları, antrepolar ve zincir mağaza depoları gibi işyerlerinde teftiş faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Teftiş sürecinde, iş ekipmanlarının kullanımında güvenliğe, kimyasal maddelerle çalışma koşullarına, yangın ve patlama risklerine, acil durumlara hazırlık ve müdahale tedbirlerine, elektrikle temas risklerine, ulaşım yolları, yükleme ve boşaltma alanlarına ilişkin risklere ve çalışanların ortak kullanım alanlarının (soyunma odaları, yemekhaneler, lavabolar vb.) sağlık ve güvenlik kriterlerine uygunluğuna ilişkin çok yönlü ve kapsamlı incelemeler gerçekleştirilmiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatları Hakkında Yönetmelik kapsamında yetkili idarelere bildirimde bulunulmasını gerektiren hususların tespit edildiği işyerlerine dair ilgili idarelere bildirimlerde bulunulmuştur. Bu kapsamda, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yetkili idareler tarafından yapılacak düzenli denetimlerle mezkûr Yönetmelik’te sayılan hükümlerin yerine getirilip getirilmediğinin kontrol edilmesinin önemli olduğu değerlendirilmiştir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Liman işyerlerinde, her ne kadar ilgili işyerleri Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi ve Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik kapsamında olmasa da, bahse konu yönetmelikte belirtilen kapsamın sınırlarına yaklaşan faaliyetlerin yürütülmesi nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin genel olarak daha üst düzeyde uygulandığı gözlemlenmiştir. Buna karşın, liman dışı üretim tesislerine ait depolama alanlarında, belge bazlı ve organizasyonel düzeyde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin büyük ölçüde yerine getirildiği tespit edilmekle birlikte, bu alanlara özgü risk analizlerinin yeterli düzeyde dokümente edilmediği, acil durum planlarının ise depolama bölümlerine yönelik spesifik düzenlemeler içermediği belirlenmiştir. Bu durumun, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi görevlendirmeleri başta olmak üzere bazı temel iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında eksikliklere yol açtığı değerlendirilmiştir. Teftişlerde özellikle depolama alanlarında yangın riski açısından organizasyonel tedbirlerin artırılması gerekliliği ortaya konulmuş; yangın önleme, erken müdahale ve tahliye süreçlerinin sistematik bir yapıya kavuşturulması, çalışan farkındalığının artırılması ve düzenli tatbikatların gerçekleştirilmesi yönünde iyileştirme önerilerinde bulunulmuştur.

Teftiş kapsamında denetlenen işyerlerinde kaldırma ve iletme ekipmanlarının yaygın olarak kullanıldığı, bu ekipmanların özellikle kiralama yoluyla temin edildiği durumlarda ekipmanlarının periyodik kontrolüne ilişkin mevzuat bilgisi açısından önemli eksikliklerin bulunduğu gözlemlenmiştir. İş Sağlığı ve Güvenliği Kayıt, Takip ve İzleme Programı (İSG-KÂTİP) üzerinden onaylı sözleşmelerin yapılmadığı ve periyodik kontrol yetkililerinin atanmasında da eksiklikler olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, denetim süreçlerini zaman zaman zorlaştırmakta ve sahadaki iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının etkinliğini azaltmaktadır. Bununla birlikte liman işyerlerinde ilgili ekipmanların daha yoğun olarak kullanıldığı ancak daha düzenli bir denetim ve kontrol sistemine sahip olduğu belirlenmiş ve işverenler ile İSG profesyonellerine mevzuat hakkında bilgilendirme yapılmış, genel rehberlik faaliyetleri yürütülmüştür.

Doğrudan lojistik ve depolama faaliyetinde bulunan işletmelerin organizasyon yapılarının daha sistematik olduğu gözlemlenmiştir. Aynı işverene ait farklı illerdeki işyerlerinde benzer İSG düzeylerinin korunduğu, ancak farklı işverenler arasında dikkat çekici düzeyde uygulama farklılıklarının olduğu değerlendirilmiştir.

Yukarıda belirtilen gözlemler doğrultusunda, sektördeki büyük işverenlerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda ortak bir farkındalık seviyesine ulaşmaları için genel eğitim ve bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi önerilmektedir. Bu tür faaliyetlerin ilgili paydaşların bir araya gelmesini sağlayarak işbirliği

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

olanaklarını artıracak ve sektörel uygulamaların standardize edilmesine katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Depolama sektöründe zincir mağazalara ait işyerlerinde yapılan teftişlerde; iş sağlığı ve güvenliğinin çoğunlukla öncelikli bir konu olarak ele alınmadığı, alınacak tedbirlerin çoğu zaman yalnızca teftiş süreçlerine bağlı olarak uygulandığı gözlemlenmiştir. Aynı işverene ait zincir mağazaların farklı depolarında benzer eksikliklerin giderilmediği, bu nedenle kurumsal ölçekte sürdürülebilir bir iş güvenliği kültürünün oluşturulamadığı değerlendirilmiştir.

Açıklanan bulgular doğrultusunda, özellikle depolama alanlarına yönelik risk analizlerinin güncellenmesi, yangın riskine karşı organizasyonel önlemlerin güçlendirilmesi, kaldırma ve iletme ekipmanlarının periyodik kontrol süreçlerinin etkinleştirilmesi, acil durum planlarının depolama alanlarına özel olarak yeniden yapılandırılması ile iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin bütüncül bir yaklaşımla yürütülmesi önerilmektedir.

3.1. Mevzuatla İlgili Öneriler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında yapılan incelemelerde, *İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği* doğrultusunda düzenlenmesi gereken periyodik kontrol raporlarının önemli bir bölümünün, mevzuat gereği bulunması zorunlu bölümleri içermediği tespit edilmiştir. Bu raporların içeriklerinin, raporu düzenleyen kişi veya kuruluşların bilgi düzeyi ve mesleki tecrübelerine göre farklılık gösterdiği, bu durumun uygulamada birbirinden oldukça farklı yapı ve nitelikte çok sayıda periyodik kontrol raporunun ortaya çıkmasına neden olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, yaygın olarak kullanılan iş ekipmanları başta olmak üzere, periyodik kontrol rapor taslaklarının yayımlanmasının uygulama birliğini sağlayacağı değerlendirilmektedir.

İşyerlerinde görev yapan iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin (iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi vb.) iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunumuna ilişkin çalışma sürelerinin, işin niteliği ve işyerinin ihtiyaçları dikkate alındığında artırılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Güvenlik kültürünün toplumun geneline yayılması ve küçük yaşlardan itibaren kazandırılması önem arz etmektedir. Özellikle teknik eleman yetiştiren meslek liseleri başta olmak üzere, ilköğretim düzeyinden itibaren müfredata iş sağlığı ve güvenliği eğitimi içerikli derslerin dâhil edilmesi ve bu eğitimin sürdürülebilir hale getirilmesi önerilmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

3.2. Kurum/Kuruluşlar ile ilgili Görüşler

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında gerçekleştirilen teftişlerde, farklı adreslerde faaliyet gösteren mağaza depolarının ayrı ayrı tescil edilmesi gerekirken aynı SGK sicil numarası altında tescil edildiği, oysa mevzuat gereği her işyeri için ayrı SGK sicil numarası alınması gerektiği tespit edilmiştir. Bu durumun kayıt dışı çalışmaya ve idari denetim zorluklarına yol açabileceği değerlendirilmiş, ilgili işverenlere konu hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

İş ekipmanlarına ilişkin yapılan periyodik kontroller sonucu düzenlenen raporların İSG-KÂTİP sistemi üzerinden düzenlenmesini sağlayacak yeni bir modülün eklenmesi önerilmektedir. Bu sayede, İSG-KÂTİP üzerinde geçerli bir sözleşmesi bulunmayan kişiler tarafından periyodik kontrol yapılmasının önüne geçilebilecektir. Bu yaklaşım, uygulamada yaygın görülen usulsüzlüklerin azaltılması ve kontrol süreçlerinde şeffaflığın artırılması açısından fayda sağlayacaktır.

Teftiş edilen birçok depolama işyerinde, itfaiye raporlarının mevcut olmasına rağmen, acil çıkış kapıları, yangın algılama ve söndürme sistemleri ile ilgili ciddi eksiklikler bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu kapsamda, özellikle kuruluş aşamasında ve itfaiye raporu düzenlenmeden önce, yangın ve acil durumlarla ilgili fiziksel şartların eksiksiz olarak tamamlanmasının sağlanması ve işyerinde olası yapısal değişiklikler sonrasında alınan tedbirlerin güncelliğinin sağlanması amacıyla yetkili idarelerce düzenli denetimlerin gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

“Depolama ve Destekleyici Faaliyetler Grubunda İş Sağlığı ve Güvenliği Programlı Teftişi” kapsamında yer alan liman işyerlerinin, gümrüklü saha veya serbest bölge gibi özel statülere sahip olması nedeniyle, söz konusu alanlarda yalnızca Bakanlığımızın değil, başka kamu kurumlarının da yetki ve sorumluluk alanlarının bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu çerçevede, kurumlar arası işbirliği ve koordinasyonun artırılması, uygulama farklılıklarının önüne geçilmesi ve ilgili mevzuatlarda uyum sağlanması yönünde ortak çalışmaların başlatılmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

KAYNAKÇA

- 1- 2709 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Anayasası
- 2- 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 3- 4857 Sayılı İş Kanunu
- 4- 6735 Sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu
- 5- 5690 sayılı Kanun ile onanan Uluslararası Çalışma Örgütünün Sanayi ve Ticarete İş Teftişi hakkındaki 81 sayılı ILO Sözleşmesi
- 6- 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi